

Anette van den Bogaard: Twee decennia 'eigen baas' in educatief en didactisch speelgoed

DOOR: PAUL ARTS
BEELD: ROBO

Wie kent ze niet? De Time Timers, de WhisperPhones en vooral die vrolijk ogende, kleurrijke hand- en vertelpoppen waarmee je moeilijk benaderbare kinderen kunt bereiken? Je ziet ze op basisscholen, kinderdagverblijven en peuterspeelzalen, maar ook bij huisartsenpraktijken en logopedisten. In veel gevallen zijn ze geleverd door Robo Educational Toys uit Brielle. In verband met het 20-jarig jubileum van Robo ging ik eens bij ze op bezoek.

Al 20 jaar lang is dit bedrijf actief op de markt van educatief speelgoed. Toen Anette van den Bogaard in 1992 besloot voor zichzelf te beginnen met Robo, had ze al een carrière achter de rug bij o.a. een fabrikant van houten puzzels en een groothandel in educatief speelgoed. De markt was haar dus niet geheel onbekend. Maar haar drijfveer om zich met Robo al snel vooral te richten op kinderen met een beperking was haar kennismaking met de Amerikaanse Jan Rogers. Zij vond begin jaren '90 de Time Timer uit en haar eigen dochter Loran, toen 4 jaar oud, was haar directe inspiratiebron.

Anette: "Loran kon nog niet klokkijken maar was wel geobsedeerd door het begrip tijd. De hele dag door vroeg ze aan haar moeder hoelang ze nog had. Hoelang ze nog mocht spelen, hoelang het duurde tot ze gingen eten, hoelang voordat ze naar bed moest, en ga zo maar door. Dat gaf veel frustratie, bij zowel kind als moeder. Uitleggen lukte niet, want Loran snapte niet wat bijvoorbeeld een kwartier was en begreep ook niet hoe de wijzers van een analoge klok werkten. Laat staan hoe een digitale klok werkte. Ze wilde alleen maar weten hoeveel tijd ze nog ergens voor had, niet hoe laat het was. En zo kwam Jan Rogers tot de oplossing. Ze moest een klok bedenken die simpelweg aangaf hoelang iets nog duurde, en tegelijk ook de al verstreken tijd aangaf. En zo is de Time Timer ontstaan."

Leren omgaan met tijd

De vondst van Jan Rogers was het gebruiken van een rode schijf, die langzaam verdwijnt naarmate de tijd verstrijkt. Op die manier krijgt het kind in de gaten hoeveel tijd er nog over is voor waar het mee bezig is en hoeveel tijd er al voorbij is. Anette onderstreept het belang van dit tijdbesef bij kinderen. "Een kind ziet zo letterlijk de tijd verstrijken.

Verstreken tijd is een abstract begrip, moeilijk te begrijpen en nog moeilijker te beheren. Maar het leren omgaan met tijd is voor velen de eerste stap naar zelfstandigheid."

Inmiddels is de Time Timer niet meer weg te denken uit veel scholen. Vooral bij Remedial Teaching wordt dit hulpmiddel volop toegepast en kinderen leren ook hoe ze zelf met de Time Timer moeten omgaan. "Zo wordt het zelfstandig handelen van moeilijk lerende kinderen extra gestimuleerd", aldus Anette.

De Time Timer is verkrijgbaar in diverse uitvoeringen en nu ook leverbaar als horloge (voor zowel kinderen als volwassenen). Daarnaast is er software op CD-rom en zijn er Apps voor iPhone, iPod en iPad en Android. Daarnaast zijn er speciale Kidspicto kaartjes voor gebruik samen met een Time Timer.

WhisperPhone

Niet alleen tijdbesef is voor kinderen een lastig iets. Ook goed en verstaanbaar leren spreken is niet voor elk kind even gemakkelijk. De WhisperPhone is een vriendelijk ogende akoestische hoofdtelefoon waarmee kinderen van alle leeftijden – en in feite ook volwassenen – zichzelf tot 10x duidelijker kunnen horen. Anette legt kort uit hoe het werkt. "Als het kind spreekt, bijvoorbeeld een tekst uit een boek, of als het hardop zegt wat het ziet op een plaatje, gaat het geluid via de WhisperPhone rechtstreeks naar het oor en hoort het dus direct hoe de uitgesproken tekst klinkt. Op die manier kun je een kind leren zijn of haar uitspraak te verbeteren."

Gebleken is dat dit hulpmiddel niet alleen handig is in gevallen van dyslexie of gebrekkig articuleren, maar dat het ook goed van pas komt bij kinderen met bijvoorbeeld ADHD of autisme. Gebruik van

de WhisperPhone bevordert de concentratie van een kind, doordat je achtergrondgeluiden wegfiltert. De WhisperPhone bevordert de ontwikkeling van taal en het leren lezen.

Hand- en vertelpoppen

Robo heeft ook naam gemaakt met hand- en vertelpoppen. Deze worden vaak gebruikt om angst bij een kind weg te nemen, of om het te leren zichzelf te uiten. De poppen komen goed van pas in kringgesprekken, maar zijn vooral bedoeld als speelkameraadje voor de kinderen. Ik kijk om me heen in de showroom waar Anette en haar assistente Astrid Mensink mij hebben ontvangen, en ik zie een hele range aan poppen boven op de stellingen staan. Anette vertelt hoezeer dit soort poppen een therapeutisch effect op kinderen hebben. Ik word er vrolijk van als ik ernaar kijk en realiseer me dat deze poppen tijdens de traditionele verlotingen op het jaarlijkse NVA-congres altijd de meeste aandacht trekken. Ja, ook een volwassen vent kan een glimlach niet onderdrukken bij het zien van zoveel guitig ogende poppen. En ik kan me levendig voorstellen dat ze bij een kind drempelverlagend werken. •

En wat vindt ú van deze producten?

De NVA wil graag weten wat uw ervaringen zijn met de Time Timer, de WhisperPhone of een van de poppen. Stuur ze vóór 1 april 2013 naar redactie@autisme.nl en geeft in korte bewoordingen weer wat u ervan vindt en of uw kind er baat bij heeft (gehad). Onder de inzenders verloten wij 5 Time Timer klokken en 5 Time Timer horloges.

Column

DOOR: CARLA GLASER

Partner in autisme

Carla Glaser is coördinator van de partnerwerkgroep van de NVA regio Noord-Brabant. Zelf is ze ook 'partner-van' en over haar ervaringen in het dagelijkse leven schrijft zij af en toe een column voor dit blad.

Ik ontving een mailtje van mijn schoonzusje. Ze schreef daarin: "Ik vroeg me laatst af of mijn broer het je wel vertelt als ik hem aan de telefoon heb gehad." Blijkbaar had zij redenen om aan te nemen dat dat niet zo was. Vroeg of laat vertelt hij het wel. Maar of hij de inhoud van het gesprek adequaat aan mij overbrengt, is een tweede. Ik ben bang van niet. Ik heb altijd de grootste moeite om een kop en een staart te ontdekken in de verhalen die hij vertelt. Ook als ik hem vraag naar zijn belevenissen wanneer hij ergens naartoe is geweest, krijg ik een verhaal waar ik al gauw geen touw meer aan vast kan knopen. Ik hoor geen namen, ik krijg geen beeld van de mensen die hij ontmoet heeft, hij vertelt een verhaal met heel veel derde persoon enkelvoud ('het is') en derde persoon meervoud ('er zijn'). En als ik dan vragen stel, in een uiterste poging duidelijkheid te krijgen, wordt het alleen maar erger. Ik stel gewoon de goede vragen niet! Hij vertelt niet een verhaal dat van A naar B gaat, maar hij bewandelt een kronkelige weg met vele zijpaden. "En nu to the point!", riep ik eens in wanhoop uit. Dat hielp niets, want ik krijg vervolgens nog meer bijzonderheden te horen. Aan goede wil ontbreekt het hem niet, maar het grote geheel komt niet duidelijker in beeld. Ik ben dus opgehouden met vragen stellen. Want het is heel vermoeiend en het leidt tot frustratie aan beide kanten. Vroeger deed ik zijn telefoongesprekken met familieleden gewoon even dunnetjes over. Belde ik op om bijvoorbeeld helderheid te krijgen in de afspraken die mogelijk gemaakt waren. Zo camoufleerde ik zijn tekortkoming, en tegelijkertijd laadde ik de verdenking op me dat ik dominant was. Ik ga achter mijn computer zitten en klik op 'beantwoorden', terwijl ik ingedachten Manuel uit Fawltys citeer: "I know nothing! I'm from Barcelona."

Ik schrijf: "Heb je aanleiding te veronderstellen dat jouw broer mij iets niet heeft doorgegeven? •

"En nu to the point!"